WASHINGTON D C

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК LVI. Ч. 162. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 15-го ЛИПНЯ 1948. No. 162. JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, JULY 15, 1948. VOL. LVI.

ТРИ ЦЕНТИ в Зл. Д. Америки; ПЯТЬ ЦЕНТІВ Закордоном. Тел. „Свободи": BErgen 4-0807 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 THREE CENTS in the United States; FIVE CENTS Elsewhere

ДЕМОКРАТИЧНА КОНВЕНЦІЯ ПРИСПІШУЄ НАРАДИ

Филаделфія, 14 липня. Учасники Краєвої Конвенції Демократичної Партії вислухали вчора ще цілий ряд промов на тему політичної плятформи партії та кампанії в підготовці до найблищих президентських виборів і виявили бажання приспішити конвенційні наради і закінчити їх вже сьогодні ввечорі. На сьогоднішньому порядку є дві основні справи, для яких Конвенцію звичайно скликається: іменування кандидатів на президента і його заступника та прийняття політичної плятформи. Вже з вчорашніх нарад виходило недвозначно, що кандидатура президента Трумана перейде в першому голосуванні, подібно як і кандидатура сенатора Албена В. Барклі з Кентокі на заступника президента. Респектуючи волю Конвенції, президент Труман не висловив своїх застережень щодо кандидатури Барклі, які він мав мати з огляду на вік сенатора. Президент Труман має сьогодні прилетіти з Вашингтону до Филаделфії, з метою прийняти офіціяльно номінацію на кандидата на президента під час найблищих виборів. З тої нагоди він виголосить відповідну промову, подібно як її виголосить теж кандидат на заступника президента, сенатор Барклі. Сенатор Говард МекГрет вчора заявив, що Конвенція почне свою сесію сьогодні в год. 11-ій рано і продовжуватиме наради, аж доки не буде прийнята плятформа, іменовані кандидати на президента і його заступника та вислухані промови кандидатів. На цьому Конвенція мала б сьогодні закінчитися. Вчора поодинокі промовці намагалися ще „лікувати рани" Демократичної партії, при чому виступали проти республиканського кандидата Дюї, називаючи його і губернатора Ворена з Каліфорнії „передовиками партії упривілейованих". Зокрема гострі слова впали проти кандидата Третьої партії та бувшого демократичного заступника президента, Генрі Воласа. Конгресмен Рейборн з Тексас назвав Воласа „Пайд Пайпер (дударем) Політбюра".

ГОЛОВНІ ТОЧКИ ДЕМОКРАТИЧНОЇ ПЛЯТФОРМИ

Филаделфія, 14 липня. Приготований сім-особовим підкомітетом проєкт політичної плятформи Демократичної партії перейшов вчора 108-особову Резолюційну Комісію і сьогодні мав би бути ухвалений Конвенцією. Стверджується, що в першому проєкті плятформи пороблено цілий ряд змін. Головними точками плятформи мала б бути боротьба проти інфляції, відкликання робітничого закону Тефта-Гартлі, домагання законного збільшення найнищої заробітної платні зі 40 на 75 центів на годину та безумовна піддержка Доктрини Трумана і Пляну Маршала, як теж цілий ряд інших справ.

ПІДВИШКА ЦІН В ДЕТАЙЛІЧНОМУ ПРОДАЖІ М'ЯСА

Ню Йорк, 14 липня. Кошта прожитку в Ню Йорк знову збільшилися та виказують дальшу тенденцію зросту. Ціни на м'ясо в детайлічному продажі вчора збільшилися від 2 до 6 центів, а на найнищий час заповідають теж збільшення цін в детайлічному продажі вугілля. Ціни на ці продукти досягнули найвищого рівня в історії міста.

ЗАКІНЧЕНО СТРАЙК В „ЗАХОПЛЕНИХ" ШАХТАХ

Вашингтон, 14 липня. Джан Л. Люїс, президент Юнайтед Майн Воркерс, відкликав вчора страйк в „захоплених" (кептив) майнах та повідомив 40,000 страйкуючих майнерів, щоби вони вернулися до роботи. Рівночасно суддя Т. Алан Голдсборо з Юнайтед Стейтс Дистрикт Корт повідомив, що переговори між власниками шахт і представниками профспілок робітників закінчилися компромісовим договором. В договорі Джан Люїс вперше погодився на основну процедуру Акту Тефта-Гартлі на вирішення спору, в який вмішана його Юнія. Представники „захоплених" шахт зі стальної індустрії підписали договір, в якому признають незаконність свого поступування після того, як Люїс погодився підпорядкуватися процедурі відповідно до закону Тефта-Гартлі. Підписаний вчора договір передбачає [illegible] платні вугл[illegible] 20 центі[illegible] до майнерського фонду від кожної тонни добутого вугілля.

СУДДЯ ВКРАВ І ПРОГРАВ НА ПЕРЕГОНАХ 675,000 ДОЛЯРІВ

Нюарк, Н. Дж., 14 липня. Нюарський суддя Джеймс Пілліччія признався вчора, що він спроневірив з Коломбус Трост Компані 675,000 долярів і програв їх на кінських перегонах. Відкриття надуження викликало великий скандал в політичних і спортових колах, з якими безсовісний суддя був зв'язаний.

РОЗВ'ЯЗАВСЯ КОМІТЕТ ДОПОМОГИ ЮГОСЛАВІЇ

Ню Йорк, 14 липня. Американський Комітет Допомоги Югославії, почесним головою якого була п-ні Рузвелт, повідомив вчора, що він закінчує свою діяльність. Рішення про розв'язання Комітету було винесене Дирекційною Радою ще минулого року, а в міжчасі, в травні цього року, генеральний суддя Там Кларк зарахував той Комітет до „підривних організацій". Речник Комітету заперечив будьякий зв'язок з розв'язанням Комітету та конфліктом між Сталіном і Тітом.

ОЗДОРОВЛЕННЯ ДЕМОКРАТИЧНОЇ ПАРТІЇ ТЕМОЮ ПРОМОВИ ПРЕЗ. ТРУМАНА

Вашингтон, 14 липня. Президент Труман та його дорадники з великою увагою підготовляють напрямні, що їх має він подати в своїй промові на Конвенції у Филаделфії, приймаючи номінацію на президентського кандидата в чергових виборах. Головним завданням промови президента Трумана буде з'єднати Демократичну партію, двигнути її з дефетизму та розправитися з респуб. опозицією.

Дюї домагається злагіднення нового іміграційного закону

СТВОРИВ ОКРЕМИЙ КОМІТЕТ ДЛЯ ПІКЛУВАННЯ НОВИМИ ІМІГРАНТАМИ.

Ню Йорк, 14. липня. — Губернатор Тамас Дюї, республиканський кандидат на президента Злучених Держав, заявив вчора, що одною з головних проблем, що їх Республиканська партія підноситиме в своїй виборчій кампанії, буде домагання злагіднення ухваленого недавно нового іміграційного закону про допущення до Америки 205,000 европейських скитальників. Свою заяву губернатор Дюї зложив рівночасно з повідомленням про збільшення кількости членів створеного ним в квітні окремого комітету, завданням якого є піклування та допомога в підшуканні праці і мешкання для нових імігрантів з-поміж европейських скитальників. Раніше Комітет складався з трьох осіб, до яких вчора губ. Дюї додав ще десять. Дюї заявив, що він буде домагатися злагіднення в законі тих обмежень, що їх вважається дискримінаційними та скерованими проти жидів і католиків. „Тимчасом — говорив губ. Дюї — я прохаю, щоби Комітет приготовився завчасу на прийняття всіх тих скитальників, які прийдуть до нашого стейту та допоміг їм всіми можливими способами в підшуканні праці та достосованні до нових обставин". „Америка знову — продовжував губернатор — виявляє свою велику традиційну службу як пристановище для гноблених, що колись дали такий багатий вклад в розвиток наших вільних інституцій протягом цілих століть".

ПАПА ПІЙ ОСТЕРІГАЄ ПЕРЕД ТРЕТЬОЮ СВІТОВОЮ ВІЙНОЮ.

Обвинувачує Совєтів за теперішню політичну крізу в світі.

Рим, 14. липня. — Папа Пій XII. вчора під час авдієнції в дійного новопризначеного амбасадора Еквадору, висловився про можливість третьої світової війни, скидаючи виразно на Совєтський Союз вину за теперішнє політичне напруження в міжнародних стосунках. Папа не назвав по імені ані Совєтського Союзу, ані політичної кризи в Берліні, але це виходило цілком недвозначно з його заяви, що теперішня кріза та нова загроза світової війни є наслідком браку етики і моралі, що характеризує поступування тих країн, які зірвали з Богом та релігією. Папа висловився критично про мирові договори, вважаючи, що вони диктувалися самолюбством та жадобою влади власне тої безбожної країни, яка крім власного егоїстичного інтересу не визнає жодних інших засад ані прав для інших народів.

НАПАД НА УРЯДНИКА СОВЄТСЬКОЇ АМБАСАДИ У ВЕНЕСУЕЛІ.

Каракас, Венесуеля, 14. липня. — Минулої неділі ввечорі двох невідомих чоловіків увійшли до будинку місцевої совєтської амбасади та потурбували другого секретаря цеї амбасади. Міністерство закордонних справ і поліція відмовилися подати будьякі подробиці нападу.

В НЕДІЛЮ ВІДБУДЕТЬСЯ ПОСВЯЧЕННЯ НОВОГО УКРАЇНСЬКОГО СИРОТИНЦЯ У ФИЛАДЕЛФІЇ.

Филаделфія, 14. липня. — В найблищу неділю, дня 18. липня, відбудеться врочисте посвячення нового українського сиротинця ім. св. Василія у Филаделфії. Це буде посвячення ще тільки основ Сиротинця, іменно 10-акрової площі на горбку в північній частині міста та першого будинку, в якому вже найшло захист кілька українських сиріт. В день посвячення в год. 11. рано Преосв. Амвроз Синишин відправить Архиєрейську Сл. Божу під голим небом в парку. Проповідь по українськи виголосить о. М. Марків, ЧСВВ, та по-англійськи о. д-р В. Федаш. Співатиме Катедральний Хор під проводом Степана Марусевича. Після Служби Божої Преосв. Синишин довершить посвячення нового Сиротинця. В торжестві візьмуть [illegible] ві братства і сестрицтва та відділи національних товариств і організацій. Поза місцевих гостей прохається приїжджати відразу на площу Сиротинця, 1825 LINDLEY AVE., та висилати з цеї нагоди жертви на будову Сиротинця на адресу: ST. BASIL'S ORPHANAGE, 832 N. 7th ST., PHILADELPHIA 23, PA.

Америка пропонує санкції для здержання війни в Палестині

Лейк Соксес, Н. Й., 14. липня. — Д-р Филип С. Джесуп, американський представник в Раді Безпеки ОД, вніс вчора резолюцію, яка передбачує санкції згідно з VII розділом чартеру ООД та яка заставила б жидів і арабів припинити воєнні дії в Палестині протягом трьох днів. Теперішнє положення в Палестині називається в резолюції „загрозою для миру" та передбачується, що коли б жиди, або араби не прийняли домагання ОД і не припинили боїв, тоді Рада Безпеки застосує санкції, передбачені чартером на випадок „нарушення миру". В резолюції не визначається точно в чому ці санкції полягали б, але посередник ОД в Палестинській справі, граф Бернадотте, домагався, щоби застосувати 41. статтю чартеру, яка передбачує господарський і дипломатичний бойкот. Якщо це залишилося б без успіху, тоді він пропонує застосувати статтю 42-гу, яка передбачує „таку акцію суходільних, морських і повітряних збройних сил, яка була б необхідна для вдержання, або привернення міжнародного миру і безпеки". Подібну резолюцію представник ЗДА був вніс вже в травні, але тоді вона не одержала потрібної більшости голосів. Свою піддержку резолюції ЗДА вчора вже заявили з малими застереженнями представники Британії і Канади, а Совєтський Союз, підсовєтська Україна, Франція і Колумбія вже раніше її піддержували.

ЗВЕРНЕННЯ У.К.К. ДО КОНВЕНЦІЇ ДЕМОКРАТИЧНОЇ ПАРТІЇ

Филаделфія, 13. липня. — В днях 7, 8 і 9 липня перед Резолюційною Комісією конвенції Демократичної партії відбулося пересухання біля 150 представників різних організацій, що висловлювали свої думки як щодо внутрішньої так і закордонної американської політики, що повинні б бути охоплені політичною плятформою цьогорічної Конвенції. Пересухання були інтересним публичним форумом, на якому Комісія під проводом сен. Ф. Маєра з Филаделфії та чисельно заступлені преса і публика мали можність познайомитись з проблемами, що турбують наш край. На цьому форумі виступили теж представники Українського Конгресового Комітету, секретарка цього Комітету, Ева Піддубчишин, та ред. Богдан Катамай. П-нна Піддубчишин представила побажання УККомітету в п'ятницю, 9-го липня. В них видвигнено ті самі домагання, які вже були предметом звернення УКК до Конвенції Республиканської партії, з додатковим домаганням, щоби уряд Злучених Держав [illegible] усі [illegible] для припинення практикованого Совєтами в Україні масового народовбивства. Члени Резолюційної Комісії прийняли звернення УККомітету з помітним зацікавленням, а один сенатор-член цеї Комісії заявив, що „Український нарід має серед нас глибоке співчуття".

ДАЛЬШІ УСПІХИ ІЗРАЇЛЬЦІВ У ВІЙНІ В ПАЛЕСТИНІ

Тель Авів, Ізраїль, 14. липня. — Ізраїльські війська вчора здобули місцевість Разель Ейн, що є головним доставцем води до Єрусалиму та що була ще останньою безпосередньою арабською загрозою для Тель Авів. Місцевість здобуто після того, як іракські війська, побачивши безвиглядність оборони, залишили її та відступили в гори. З ізраїльського боку стверджується, що їхні перемоги в останніх днях було б ще передчасно вважати за рішальні та висловлюється здогади, що вони моглиб належати теж до арабського пляну в підготові до генерального наступу.

АРАБИ ЗАКИДУЮТЬ ШАНТАЖ БРИТАНІЇ І АМЕРИЦІ.

Лондон, 14. липня. — Арабське бюро в Лондоні висловило вчора своє негодування зпиводу британських і американських заходів для припинення війни в Палестині. Араби зокрема обурені рішенням британського уряду припинити договірну виплату допомоги трансйорданському легіонові. Британську і американську акцію араби називають політичним шантажем.

БЕЗВИГЛЯДНІСТЬ ПОЛІТИЧНОЇ КРІЗИ В БЕРЛІНІ

ЗАХІДНІ СОЮЗНИКИ ЗДОБУЛИ РЕКОРД В ПОВІТРЯНОМУ ПОСТАЧАННІ; СОВЄТИ ЗАТІСНЮЮТЬ БЛЬОКАДУ. АМЕРИКА ВІДКИНУЛА СОВЄТСЬКИЙ ПРОТЕСТ.

Берлін, 14 липня. Викликана Совєтами політична кріза в Берліні щораз більше „стабілізується" та заповідається ще на довгий час, якщо не наступить будьяка несподівана розв'язка. Зі совєтського боку виявляється рішення продовжувати бльокаду до осені, а то й до зими, тоді як з боку західних союзників спостерігається незламну рішучість перемогти совєтську бльокаду повітряними транспортами. Протягом вчорашнього дня Совєти „латали" ще останні щілини в бльокаді західних секторів міста, тоді як повітряне постачання західних союзників досягнуло свого рекорду, бо за вчорашній день 426 американських і британських літаків перевезли до обложеного Берліна 2,047 тонн товарів. Провірка харчового стану в західних секторах виказує, що Берлін видержить совєтську бльокаду далеко довше, як це зразу здавалося і не буде теж потреби зменшувати харчові приділи, якщо повітряне постачання будеться продовжувати в теперішних розмірах. Натомість виринає інша загроза, як це стверджується з британського боку, іменно безробіття та господарська кріза. Тимчасом, американські власті відкинули [illegible] давний совєтський протест, мовляв, американська і британська авіяція загрожують повітряній безпеці т.зв. повітряного коридору зі заходу до Берліна. З британського і американського боку заявляється, що повітряні транспорти до Берліна будуть ще збільшуватися.

ВІДНОВЛЕНО БРИТАНСЬКО-СОВЄТСЬКІ ТОРГОВЕЛЬНІ ПЕРЕГОВОРИ

Лондон, 14 липня. Тоді, як британське міністерство закордонних справ з нетерпінням дожидає совєтської відповіді на західні протести в справі совєтської бльокади Берліна, британська Торговельна Рада повідомила вчора про відновлення совєтсько-британських торговельних переговорів. Переговори відносяться до виконання торговельних зобов'язань, передбачених совєтсько-британським торговельним договором з минулого року. Відновлення переговорів є своєрідною іронією в совєтсько-західних стосунках, але воно в жодному разі не означає будьякого злагіднення британського становища в Берлінській крізі, або в совєтсько-західних стосунках взагалі.

ВТРАТИ НАЦІОНАЛІЗОВАНОЇ ВУГЛЕВОЇ ІНДУСТРІЇ В БРИТАНІЇ

Лондон, 14 липня. Британська Краєва Вуглева Рада вчора повідомила, що за перший 1947 рік ії діяння, після націоналізації вуглевої індустрії, вона виказує біля 93,000,000 долярів дефіциту в порівнанні з попереднім роком. Дефіцит буде покритий з фондів Ради і не буде додатковим обтяженням британських платників податку. Недобір сподіються покрити з майбутньої продукції. Причиною дефіциту не є втрати в самій продукції, тільки сплати попереднім власникам шахт.

„ДОБРОВІЛЬНА" КОЛЕКТИВІЗАЦІЯ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА В ПОЛЬЩІ

Варшава, 14 липня. Польська комуністична партія, на своєму зібранні два дні тому, рішила перевести „добровільну" колективізацію сільського господарства в країні. Така сама „добровільна" колективізація в Україні коштувала в 30-тих роках українському народові мільйони населення, що вмерли з голоду, або яких зліквідовано за те, що не хотіли „добровільно" іти до колгоспів. Тут вважається, що рішення польських большевиків щодо колективізації є безпосереднім наслідком югославсько-московського конфлікту і поляки бояться, щоби й собі не поповнити будької „ересі" у відношенні до Кремля. Крім того, Комінформ в недавньому маніфесті видвигнув виразне домагання, що „пролетарі всіх країн" повинні точно виконувати накази Москви.

ЗАТЯЖНІ БОЇ В ГРЕЦІЇ

Атени, 14 липня. Командування грецької армії вчора повідомило, що грецька армія зводить тепер затяжну битву зі сильними чисельно та добре вишколеними і озброєними силами червоних партизанів в околицях на захід від Гептохоріо. До битви прийшло після приблизно тижневої перерви, під час якої обі сторони перевели перегрупову.

БРИТАНЦІ ЗВІЛЬНИЛИ БРАУХІЧА

Дісс, Англія, 14 липня. Британське міністерство війни вчора повідомило про звільнення з полону німецького маршала Волтера фон Браухіча, бувшого головнокомандуючого німецькою армією. Браухіч і звільнений разом з ним ген. Штраус та мала група останніх ще німецьких воєнно-полонених в Британії вже виїхали до Німеччини.

МОЖЛИВІСТЬ ПОВОРОТУ НА ТРОН БЕЛЬГІЙСЬКОГО КОРОЛЯ

Брусель, 14 липня. Бельгійський сенат рішив вчора розглянути законопроєкт про закінчення регенції в країні та поворот на трон короля Леопольда III. За розглянеиням законопроєкту голосували католики і комуністи, проти цього були соціялісти, а ліберали здержалися від голосування.

ТРІЄСТ КОРИСТАТИМЕ З ПЛЯНУ МАРШАЛА

Париж, 14 липня. Рада Організації Європейської Економічної Співпраці, що свого часу була створена для здійснення в Европі американської допомогової програми згідно з Пляном Маршала, рішила вчора втягнути в свій плян европейської відбудови теж вільну територію Тріесту. Справу розглянено і рішення винесено на пропозицію італійського амбасадора.

SVOBODA
UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$7.00	One year	$7.00
На пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00
В Джерзі Сіті і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$ 2.75
Число з понеділка (англійською Частиною):		Monday's issue (the Ukrainian Weekly, English language supplement):	
На рік	$2.50	One year	$2.50
На пів року	$1.50	Six months	$1.50

Classified Advertising Department, 597—7th Ave., New York 18, N. Y. BRyant 9-0582.

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346. JERSEY CITY 3, N. J.

РОБЛЯТЬ ДОБРУ РОБОТУ

В нашому українсько-американському житті маємо дві центральні громадські установи, яким наш зорганізований загал поручив вести дві акції, звязані з допомогою українській справі та українському народові в Европі. Ці дві акції — політичну та гуманітарну — ведуть Український Конгресовий Комітет та Злучений Український Американський Допомоговий Комітет. Хоч про їхню працю пишеться в нашій пресі дуже часто, проте ще є багато людей необізнаних з цею працею, або неправдиво поінформованих. Ніде правди діти є одиниці, що з особистих чи групових „порахунків" не хочуть бачити ні праці цих наших Комітетів, ні важких обставин, в яких ця праця ведеться. Та хто ставиться до праці тих установ серіозно й обєктивно, мусить признати, що робота йде, і то добра робота. Доказом цього можуть бути, наприклад, останні наради Дирекційної Ради Зл. У.А.Д.Комітету, які відбулись минулої неділі в Филаделфії. Прислухуючись звітам з праці в Америці й за океаном прямо вірити не хочеться, щоб усе це можна було виконати при таких малих коштах і з таким малим апаратом. Відчувається, що ми таки вже чогось навчились, що вже знаємо, як і де добиватись свого права, як обороняти українське імя та як помагати українській справі й тим, що за неї терплять.

Як би критично хто не ставився до тих наших осягів, мусить признати, що робимо на цьому полі поступ. Скільки то було заходів, щоби добитись визнання Зл. У.А.Д.Комітету вашингтонським урядом як окремої української установи, а не додатку до Російського Воєнно-Допомогового Комітету? Скільки було труду, щоби наш Допомоговий Комітет станув нарівні з іншими того роду американськими установами? Скільки то було заходів, заки одержано дозвіл на висилку з урядовими повновластями делегата Зл. У.А.Д.Комітету на скитальщину? Скільки треба було наклопотатися, щоб ІРО визнало репрезентацію Зл. У.А.Д.Комітету в Німеччині легальною? Бо ж інакше не можна було б навіть інтервенювати на цій території в обороні українських скитальників чи помагати в їх переселенні.

Що зроблено тільки в деяких справах може кожний виробити собі свій погляд з цього, що передав про це наш часопис у звідомленнях про звіти з праці централі Зл. УАДКомітету та її представника в Німеччині. При цьому памятаймо, що праця Зл. УАДКомітету полягає головно в ратуванні життя української нової еміграції в Европі як цілости, хоч й індивідуальні інтервенції обіймають вже нині тисячі осіб. На допомогу хворим, дітям, воякам УПА, науковцям і т.п. в харчах чи ліках є оригінальні посвідки. Цілі паки їх! Є документи про різні інтервенції. З них переконуємось, що робиться це, що є при наших засобах — у людських можливостях. Згадуємо за це не тільки на те, щоб сказати, що зроблено добру роботу, але для пригадки, що треба памятати про постійні дальші жертви на дальшу акцію Зл. УАДКомітету, бо як сказано на нарадах нашим представником в Німеччині, властива праця щойно начинається, бо щойно тепер є можливість допомогти поважній частині українських скитальців дістатись до Америки чи в інші країни, а решті забезпечити хоч якесь животіння.

Перед завершенням важливого етапу

Український Народний Союз в своїй кампанії за збільшення кількости членів до числа 50,000 стоїть вже справді тільки на один крок перед цею метою. Ще один рішучий крок — і мета кампанії справді буде досягнена а Союзова сім'я заокруглиться числом 50,000.

Виявляється, що червень був під організаційним оглядом найкращий в цілій кампанії. В цьому місяці придбано 400 нових членів, збільшуючи їх загальну кількість до 49,648. Ще не достає 352 члени і їх здобуття — це той останній крок до мети кампанії, що мала остаточно закінчитися в червні та яку ще продовжено на дальших три місяці.

Звичайно, досягнення мети теперішньої кампанії та збільшення кількости членів УНСоюзу до 50,000 є тільки одним малим етапом на цляху розвитку і праці нашої організації. Проте, це важливий етап.

УНСоюз вже тепер кількістю свого членства і своїм майном вибивається на передове місце серед усіх того роду організацій загально-американських. Це має величезне значення для українців взагалі і під кожним оглядом. Насамперед — справа самопочування. В порівнанні з організаціями інших національних груп, багато з яких перевижчують нас чисельністю, ми завжди були, або інші та ми самі думали, що були тільки на якомусь-там місці. Бо тут силу і вартість кожної етнічної групи міряється насамперед її зорганізованістю та її людськими і фінансовими ресурсами, як і її участю в загальному житті та [illegible] країни. У нас під цим оглядом були всілякі недомагання, головно як брати до уваги нашу вже й саму по собі не велику чисельність, а опісля наще організаційне розпорошення. Велика частина наших братів зі Срібної Землі — Закарпатської України ще й досі залишається сама для себе, бо зведена на манівці своїми провідниками не має досить мужности, щоб визнати нікудишність такого положення та пристати до своєї єдинокровної американсько-української сім'ї, куди вони належать. Їхні власні діти будуть їм колись за це дорікати, якщо цього ще не роблять сьогодні. Свідома американсько-українська більшість теж колись не доцінила ваги і значення організаційної єдности і сьогодні вона ще розбита на кілька організацій. І на тому тлі виростає Український Народний Союз як незрівняний аргумент в нашому організаційному громадському житті.

В лютім 1949 р. УНСоюз закінчить 55-тий рік свого існування, але це не час, що рішив про силу і чисельність Союзу. Головну роль під цим оглядом відіграла без сумніву резпрезентована Союзом та його членами ідея, його справді всенародність, його всебічна толерантність, демократична побудова та великі цілі, які далеко переходять сам тільки обезпеченево-допомоговий характер організації. В Союзі є місце дослівно для кожного українця, без огляду з якої частини української землі він, або його батьки походили, якою мовою він говорить та до якої церкви ходить. Аби тільки це все було в згоді з прінціпами американської Конституції та з існуючими американськими законами, в яких зміщується теж українська правда та українські змагання. Власне в рямках і на тлі УНСоюзу кожний українець в Америці може найкраще проявитися і найкраще прислужитися українській справі і собі самому. В Союзі про всі важливі справи рішає громада демократичною більшістю голосів. І хто потрапить здобути для своєї ідеї цю більшість, той тим самим матиме піддержку цілости, що тепер вже доходить до імпозантного числа 50,000.

Ще тільки 352 члени і черговий важливий етап в розвитку УНСоюзу буде завершений, як під членським, так і фінансовим оглядом. Бо відомо, що власне в цьому році УНСоюз кількістю свого майна теж досягне „круглого" числа 10,-000,000. Ще треба нам усім зробити той один рішучий крок і наш Батько-Союз переступить важливу межу свого чергового етапу та з новою силою, новою енергією і новим завзяттям піде дальше. Бо постійний ріст, постійний прогрес та постійні нові творчі прояви в усіх ділянках і є головною ціллю УНСоюзу.

НЕВДОВОЛЕННЯ З КОНГРЕСУ

Як і чим пояснити, що загал постійно невдоволений з конгресу? Раз його критикують, що нічо не робить, а другим разом, як робить, то зле робить.

Американський Інститут Публичної Опінії (Ґелопа) не дає на це відповіди, але зате доказує довголітнім досвідом, що це дивовижне явище дійсно існує.

Справа ця нині остільки актуальна, бо ми є в стадії виборів, а республиканці голосять, що останній конгрес, в якому вони мали більшість, зробив велику роботу, а демократи з презитентом Тру[illegible]

Ця справа набрала актуальности і заставила Інститут Ґелопа провірити, як є на ділі з відношенням американського загалу до конгресу. Провірка виказує, що Труман є в ліпшім положенні, бо критикуючи конгрес та звалюючи на нього вину за не добрі закони чи за те, чого він не ухвалив, він має за собою сентимент загалу, який є проти конгресу.

Впродовж 10 років Інститут питав 11 наворотами, чи конгрес робить добру роботу і одержував завжди негативну відповідь. Найдивніше в цьому, що таку відповідь одержано навіть в цьому році, коли конгрес ухвалив закони, які тішились загальною симпатією. Коли ж мова про останній, 80-тий конгрес, то треба взяти під увагу, що він зробив один дуже популярний крок, бо знизив податки, проте і це не врятувало його від критики, бо аж 31% висказуючи опінію заявило, що він зробив „кепську роботу", а 34%, що „досить добру". Ще цікавіше, що нема й між самими республиканцями, яких запитувано, більшости, яка сказала б, що конгрес зробив добру роботу, хоч республиканці мають більшість в палаті репрезентантів та в сенаті.

Є сесії конгресів, на яких вирішуються важні проблеми в справжній поступовий спосіб, проте і вони не здобувають у населення більшости таких, які назвали б таку працю [illegible]

Як бачимо в Америці стало вже „хронічною хворобою" вважати найвище законодатне тіло такою установою, яка ледви чи спосібна щось доброго зробити. Чудне явище, яке не так легко пояснити. Одначе загал тим не журиться. Зате журяться тим конгресмени та сенатори, які стараються, щоб їх перевибрати; журиться тим і ця партія, що має більшість у конгресі та яка хотіла б цю більшість задержати.

ОБОВЯЗКИ ЧЛЕНА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, ТО НЕ ВИСТАРЧИТЬ НАЛЕЖАТИ САМОМУ ДО СОЮЗУ. БО ДО ЧЛЕНСЬКИХ ОБОВЯЗКІВ СВІДОМОГО ЧЛЕНА НАЛЕЖИТЬ ТАКОЖ ОБОВЯЗОК ЗАПИСАТИ ДО СОЮЗУ ЦІЛУ СВОЮ РОДИНУ, СВОЇХ ПРИЯТЕЛІВ ТА БЛИЗЬКИХ ЗНАЙОМИХ.

Не виливайте дитини з водою!

Читач сьогочасної української і писаної українською мовою російської преси може бути свідком справді куріозного і несамовитого видовища: на підсоветській Україні покійного Хвильового лають останніми словами, ставлять недобитим письменникам за найбільший закид те, що їх точить „націоналістичний рак хвильовизму" — а водночас поцейбіч залізної завіси, в Европі (і вже навіть і в Америці!) читаємо в національній пресі не менш соковиту лайку на Хвильового... Ще минулого року в мюнхенському журналику анонімів „Вежі" якийсь Р. Гармаш (пишемо „якийсь", бо спільности з тим прізвищем відпекувалося в газетах кілька осіб) дуже великодумно взявся доказувати, що ідею „азіятського ренесансу" Хвильовий висунув у пляні не українського, а московського імперіялістичного месіянізму, — але його пришпилено на місці і доказано, що в тій справі він просто нігцо не зрозумів, поміщавши пізніші випадки з давнішими. А оце перед нами навіть не газетна чи журнальна стаття, а окрема брошура: **М. Лясковець: Микола Хвильовий, легенда та дійсність.** (Зальцбург-Інсбрук, 1948, В-во „Звено"). Тут ближче невідомий автор, як то кажуть, — розпустив поясок і взявся доказувати, що „бувши з походження москалем і вихований на тій духовній страві, Хвильовий-Фітільоф не міг піднестися понад рівень своєї крови..., що в нього „московська національна психіка", і словом, що він, „москаль Фітільоф, родом з панів московського міста Богодухова, думав по московськи, хоч і прийняв собі український псевдонім Хвильовий"...

З якого це приводу п. Лясковець так розсердився? Отож, недавно один з наших літературних критиків, Юр. Дивнич, випустив третім накладом (перший у журналі „Вапліте" ч. 5, другий у „Віснику" Донцова 1933) недокінчений роман Хвильового „Вальдшнепи". Випустив книжку і до неї додав ще й передмову, в якій, можливо, трохи пересадив в апології Хвильового і назвав його роман націоналістичним. В дійсності той роман націоналістичним не є, хоч має дуже виразні українські націоналістичні, протиросійські і протисоветські риси. Отже, для советів цей роман справді незвичайно ворожий, бо він не лиш показує розклад партії, але й невідхильність українського націоналізму на Україні. І, власне, життя і творчість Хвильового саме тим і найбільше цікаві, що вони на живих прикладах і з трагічною послідовністю доказують цю невідхильність. Але Дивнич виходив від тези, яку йому конче хотілося доказати — що Хвильовий націоналіст. Його опонент, п. Лясковець вхопився тези зовсім протилежної — і взявся доказувати, що писання Дивнича це — затуманювання і пускання московської імли, словом — що Дивнич мало не большевицький агент. І на це він подає вже не натяки, а прямо доноси...

Не є нашим завданням обороняти п. Дивнича, — він це сам може і потрапить зробити, — але не можна не спростувати таки з місця кілька явних неправд у писаннях п. Лясковця, які можіть здезорієнтувати читачів. Щодо московського походження Хвильового, так воно, правду сказати, ще ніяким аргументом проти його ідей не було б, свідчило б радше про те, що українська культура вже така атракційна, що притягає до себе й чужі сили. Але в дійсності справа стоїть трохи інакше. В нещодавно виданій в-вом „Прометей" книжці „Трагедія Хвильового", що її написав О. Ган, людина особисто з ним і його родиною знайома, довідуємося деякі цікаві і незнані досі факти біографії Хвильового: Народився він 1. грудня 1893 в селі Тростянці на Харківщині. Походив не з робітничої (як це подавала советська преса) родини, а був сином учителя Григорія Фітільова, із збіднілого дворянського роду. Матірю письменника була з дому Єлисавета Тарасенко, походженням селянка, батько якої, ще в часах крепаччини, був сином француза. От[illegible]дити, що в Хвильового була „московська національна психіка" треба трохи обережніше. Далі п. Лясковець твердить що популярність Хвильового — це „миляна банька, аберацією збільшена до цеппеліна", бо Хвильовий жодної надзвичайної популярности й авторитету дома не мав... Твердження зовсім неправдиве. Бо як тоді пояснити, що підчас викликаної Хвильовим літературної дискусії (яка, за гадкою істориків літератури, є однією з найбільших подій, що їх знає історія України), появилося понад 400 книжок і статтей, де в осередку стояла постать Хвильового? Автор про те мабуть і не чував, бо інакше не писав би таких нісеннітниць і не називав би памфлетів Хвильового „публіцистичними вірфвами в царині засмічування національ-

(Докінчення на стор. 3-тій).

ІВАН КРАВЧЕНКО.

ЧОРНИЙ ВОРОН
(ПРАВДА ПРО СССР)

Всім мученикам і незчисленним жертвам комунізму — присвячую.
Автор.

2)

ЗАМІСТЬ ПЕРЕДМОВИ.

Власне, цією анекдотою може бути сказане все про „щасливе та радісне" життя в СССР. Я хочу трохи до цього додати, що в СССР, тільки на **двадцятому році** „заможного життя", „Івани", були випустили „курей" з хати...

Тоді, вперше пролунало в комуністичнім „раю". — „Жити стало краще, — жити стало веселіше!" і „Дякуємо отцеві народів товаришеві Сталінові ва заможне життя!", але згодом „батько", знову наказав забрати курей в хату і... й понині „Івани" бігають в розпуці з мотузкою в руках, шукаючи очима, на якому гаку можна було б повіситись, якщо хоч на тридцятому році революції трохи не „полегшає".

Отже, чужинецькі обсерватори, що випадково познайомились з „країною квітучого соціялізму", нічогісенько не бачили й не могли бачити, бо все негативне, все компромітуюче Москву, — старанно приховується від чуженецького ока. Вони не бачили того, що бачив і відчував на собі автор цих рядків, що бачили й відчували на собі ті, приблизно, сорок мільйонів людей, яких звірячим засобом знищено купкою кремлівських людоїдів, того, що бачили і що відчувають на собі 200 мільйонів громадян СССР, які сьогодні горять, як на ватрі, під жахливою спекою комуністичного „сталінського сонця".

ЧЕКА,-ГПУ,-НКВД, тоб-то комуністи, їхні щоденні й безупинні репресії, розстріли чи заслання „неблагонадійних" в концентраки, навчили советських громадян тримати уста замкненими, а жахливі злидні, голод, безпросвітне життя й сталий терор та жах перед стратою, зробили їх — тупими й скам'янілими автоматами.

В СССР, кожний громадянин жахається чужинця не менше ніж катів з НКВД.

Здається, що це абсурд, але це дійсно так, бо чужинець так само небезпечний для советського громадянина, як і кат з НКВД, або таємний агент з НКВД, бо коли б хто-небудь з громадян сказав би хоч одне зле слово про владу „робітників і селян", то про це негайно довідалося б НКВД і тоді той громадянин був би ліквідований разом з родиною і приятелями.

Тільки чужинці не знають цього, а всі советські громадяни це дуже добре знають і тому уникають зустрічі з чужинцями, або розхвалюють „рай", рятуючи своє життя.

З чужинцями мають право розмовляти тільки агенти НКВД, а якщо це нещастя несподівано впаде на плечі звичайного громадянина, він повинен негайно повідомити НКВД про свою розмову з чужинцем, передати всю розмову від слова й до слова і тільки тоді той громадянин, можливо, уникне арешту.

Чужинці, напр., не знають, що вони в СССР попадають в стовідсоткове оточення агентури НКВД. Всі кельнери, гіди (чічероне), перекладачі, директори шофери, конюхи й прибиральниці — всі хто обслуговує чужинців, — це агенти НКВД. Куди б не йшов, де б не повертався чужинець, за ним непомітно стежить всевидяче око НКВД.

Все це дуже добре знають звичайні советські громадяни й, повторюю, бояться навіть наблизитись до чужинця.

Але чужинець в СССР нічого бачити не може ще й тому, що він не має права зайти в кімнату до звичайного робітника, службовця чи колгоспного селянина, і я вже не кажу про те, щоб одверто поговорити, а тільки одним оком подивитися на ту жахливо-злиденно обставлену кімнату, заглянути в глибину „щасливих" очей і... ненароком зазирнути в котел з „їжою".

Як живеться тому громадянинові? — чужинець не повинен запитувати, бо йому ніколи й ніхто не повірить, що він людина, а не підісланий агент НКВД, чи що він не комуніст.

Отже, людина з одного боку; а агент НКВД і комуніст, — з другого боку, це протилежні поняття, бо чесна людина не може бути агентом НКВД або комуністом. Ось чому в СССР, поміж простими людьми можна почути таке: „Дивно, він хоч і комуніст, але поводиться як чесна людина", бо всі громадяни звикли до нечесної й нелюдської поведінки комуністів. Комуніст і НКВД, — це те ж саме. Некомуністів в НКВД, — нема, так само, як кожний комуніст — це прямий чи таємний агент НКВД. А тому дуже легко собі уявити, якою мережою катів та їх помічників поплутані громадяни в СССР.

Якось в Есесерію завітав післанець від Сталінового побратима Гітлера, — великий приятель Молотова, — Ріббентроп. Ну, звичайно, зустріч, обійми, бенкет та оргії з участю лавреаток сталінських премій і т. д. Другого дня Ріббентроп зажадав від Молотова дозволу проїхатися по „необнятной родине". Молотов охоче дав дозвіл.

Їздить Ріббентроп по СССР, заходить в кожну хату і...: „Добридень! Як вам живеться?" В кожній хаті він діставав однакову відповідь: — „Дякуємо! Товариш Сталін, — наш рідний батько, а советська влада, — наша рідна мати"... Ріббентроп бачив жахливі злидні в кожній хаті і ніяк не міг зрозуміти такої відповіді. В одній хаті він тричі задав це саме питання і тричі почув ту саму відповідь: — „Дякуємо! Товариш Сталін, — наш рідний батько, а советська влада, — наша рідна мати"... Але коли Ріббентроп виходив з хати, то почув, як господар хати начебто сам для себе додав: — „Але... ми були б надто щасливі, якби ми лишились круглими сиротами"...

(Дальше буде).

Чи Ви вже вписали своїх дітей до У. Н. Союзу? Коли ні, впишуть сейчас!

ЗА ЗАЛІЗНОЮ ЗАСЛОНОЮ.

ВІСТКИ З УКРАЇНИ

(Як їх подають советські джерела).

ЗНОВУ „УХИЛИ", НА ЦЕЙ РАЗ КОМПОЗИТОРІВ УССР.

Київ. — Останне число (30. 5.) „Літературної газети'' присвячени в основному боротьбі з „ухилами" композиторів У. ССР. У передовій статті Володимир Сосюра звертається до поетів, щоб вони мали і для себе засудження цих „ухилів" і творили для молоді пісні, відповідньо до потреб та дійсно советського життя й (оце найважніше! прим. Ред.) за вказівками партії. В іншій статті поет Петро Безпощадний критикуючи „антинародні викрутаси композиторів під впливом західньо-европейської, а насамперед американської музики, виливає відро помий на голови композиторів. Він пропонує композиторам приїхати в Донбас (Безпощадний живе в Донбасі — прим. Ред.) та навчитися від шахтарів, як творити нові композиції. Також накидається на „неблагонадьожних'' композиторів і поет Александер Підсуха.

По всіх музичних школах, театральних клюбах та зборах громадськости обговорюють постанови щодо виправлення хиб композиторів УССР згідно із засудженням опери Мураделлі „Велика дружба" та інших творів, написаних під впливом західньоевропейських композиторів.

У Львові відбулися збори композиторів, на яких з доповіддю виступив дириґент Ґравінський. Він закинув композиторам Колессі та Сімовичеві, що в їхніх творах дуже помітний вплив західньоевропейської, і, зокрема, американської музики. Це помітно передусім у симфонічних творах. Ґравінський накинувся в своїй доповіді також на голову філії Спілки Композиторів УССР Людкевича та провід Спілки, що допустили вищезгадані „впливи''. На зборах ухвалено відповідні постанови. Такі ж збори відбулися і в Харкові, де в однаковий спосіб засуджувано „ухили" композиторів. У „Радянській Україні" з 25. 5. надруковано статтю Натана Рахліна, в якій він і собі теж обвинувачує композиторів УССР, що підпали під західньоевропейські впливи, та подає зразок вірної композиції музичні твори Петра Безпощадного з Донбасу, що спираються на російсько-українській музиці (читай: на самій російській музиці. прим. Ред.).

Відповідні заяви склали музик. Константин Данкевич, співачка Литвиненко - Вольґемут та ін.

На зборах Спілки Композиторів УССР, де обговорювано директиви компартії УССР щодо чистки серед композиторів, ухвалено, що композитори УССР повинні поїхати до колгоспів, шахт та вузів, щоб там навчитися, як писати оперові твори відповідні духові сьогоднішнього часу (очевидно, д у х о в і СССР — прим. Ред.). Крім цього вони повинні докладно ознайомитися з основами марксистської естетики та присвятити більше уваги вивченню марксизму-ленінізму. Великою хибою композиторів УССР було те, що вони відбилися від впливів російської опери (оце так ясно сказано у чому провина українських композиторів, примітка Ред.), а попали під західньоевропейські й американські впливи. В дискусії зазначено серйозні „хиби" в опері Лятошинського „Щ о р с'' та „Золотий обруч".

У Киеві відбувся показ музичних шкіл Киева, Харкова, Дніпропетровського, О д е с и, Львова та Дрогобича. Перше місце посіли Кияни. Серед талановитих учнів п'яністів визначалася також учениця Дрогобицької музичної школи Лідія Гарасимів.

„ОРГАНІЗАЦІЙНЕ ЗМІЦНЕННЯ К О Л Г О С П І В ТА ЗБІЛЬШЕННЯ І Х Н І Х БАГАЦТВ".

Київ. — Тут відбулася нарада колгоспників східно-українських колгоспів за участю секретаря ЦК КП(б)У Хрущова. Метою наради було організаційне зміцнення колгоспів та збільшення їх багацтва. (Здається, „багацтва" колгоспів відомі тепер усьому світові — прим. Ред.) Хрущов в довгій промові давав докладні доручення, що треба робити, щоб виконати плян та усунути помічені хиби. На нараді стверджено, що заклик ЦК КП(б)У щодо виконання пляну збільшення тваринництва не цілком виконують. Плян збільшення стану рогатої худоби та коней в цілому виконано, але збільшення кількости свиней відстає від пляну, через що важко виконати обов'язок м'ясоздачі державі. Також шкутильгає і плян збільшення птахів. Після наради Хрущов побував у різних колгоспах, де оглядав колгоспні житлові приміщення, господарські забудування, поля та розмовляв з колгоспниками. (Видно, що Хрущов сумлінно виконує свої оберполіцайські завдання — прим. Ред.).

НОВЕ „ВИПРАВЛЕНЕ" АКАДЕМІЧНЕ ВИДАННЯ ТВОРІВ ШЕВЧЕНКА.

Київ. — В „Літературній Газеті'' надруковано звідомлення засідання комісії для академічного видання творів Шевченка. До війни видано два томи, тепер підготовано до друку два дальші томи, а п'ятий і шостий ще опрацьовують. На пропозицію Корнійчука будуть перевидані також перший і другий том (певно з відповідними поправками згідно із советським „духом часу", — прим. Ред.). Усе видання має побачити світ протягом 1948 та 1949 рр.

У тій же „Газеті" надруковано статтю „Що [illegible] відальність літературної критики", де автор закликає критиків викривати всілякі ухили.

СВЯТКУВАННЯ ПАМ'ЯТІ „ДРУГА" УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ.

Київ. — У зв'язку із святкуванням пам'яті російського критика Белінского випущено в УССР масовим тиражем його портрет та літературно-художній плякат.

До цього ж ювілею державне видавництво УССР випустило однотомних творів Белінского. По школах влаштовують виставки його творів та конференції. По колгоспах з доповідями про Белінского виступатимуть м. ін. академік Білецький та член-кореспондент УАН Костюк.

„НАУКОВЕ" ЗАСІДАННЯ.

Київ. — 29. травня. — 1-го червня відбулося в Інституті Історії УАН наукове засідання на вшанування триста-річчя визвольної війни України рр. 1648-54. На засіданні виголошено доповіді: „Визвольна війна у к р а ї н с ь кого народу 1648-1654 і її значення в історії України''. „Приєднання України до Росії та значення цього у зміцненні українсько-російської дружби".

С П Р А В Ж Н І Й РАЙ ДЛЯ „ТРУДЯЩИХ" Н А Ч А Л Ь Н И К І В.

Київ. — На підставі постанови ЦК КП(б)У та ради міністрів УССР керівники колгоспів можуть купувати собі особові авта і безплатно користуватися ними. З цього права скористувалися вже багато директорів колгоспів і купили собі авта. (Колгоспники ходять обдерті та голодні, а директори гасають особовими автами — от і рай робітників і селян, але... для директорів, а не для селян та робітників, прим. Ред.).

ВІДНОВЛЕНЕ ПАЛОМНИЦТВО — ПО 400 РОКАХ.—Біля 30 чоловіків рішили, чергуючись, перенести цей тяжкий дубовий хрест, який бачимо на картині, з Біркенгед до Волсинґгем, в Англії, де находиться католицька святиня. Тим відновлено традицію зперед часів Реформації, тому 400 років. Паломники відбувають це паломництво пішки. Треба пройти понад 200 миль за яких два тижні.

Не виливайте дитини з водою!

(Докінчення зі стор. 2-гої).

ної душі". Якщо це було б справді так, то як тоді зрозуміти, що і Сталін і Каґанович особисто засудили і дискусію і Хвильового, називаючи його „підголоском буржуазії і куркулів, які покладають надії на реставрацію буржуазної влади на Україні силами збройного чужого імперіялізму''?

Навіть ославлене революційне (в українському національному розумінні) гасло Хвильового „геть від Москви" — п. Лясковець не задовольняє. Це — пише він — „не клич національної української душі. Це клич того, хоч би, царя Петра, що кликав „геть від Москви" до [illegible] Росії. В діялектично-пролетарських міркуваннях Хвильового не має жодного місця для української Самостійної Соборної Держави, як політичної спільноти всіх українців, а не самих пролетарів''... Так пише п. Лясковець, ще й наводить на приклад Д. Донцова, який ту ідею яскраво і явно висував.

Про Соборну Україну Хвильовий і справді не писав, в умовах ЧК це було неможливим. Отже порівнання з Донцовим тут ні при чому, бо нехай би Донцов, напр. був спробував підчас німецької окупації написати щось проти німецького „диріґента" і німецької гегемонії! Але Хвильовий написав щось інше, і хто вміє читати, зрозуміє:

„Українська суспільність, писав Хвильовий, **зміцнівши, не помириться із своїм фактично, коли не де юре, декретованим гегемоном — російським конкурентом... Оскільки українська нація кілька століть шукала свого визволення, остільки ми розцінюємо це як непереможне її бажання виявити й вичерпати своє національне офарблення"...** І далі: Росія самостійна держава? — Самостійна. Ну, тоді й Україна теж самостійна держава, бо революція знищила поневолення одних націй другими... А щодо „пролетарів'', яких ніби мав єдино пропаґувати Хвильовий, то як зрозуміти, власне, його вимоги негайної українізації пролетаріяту і — виховання нового типу українського інтелігента, який мислить по европейськи??? І чи не зазначив Хвильовий з притиском: культуру будуть творити робітники і селяни, **але з умовою, що вони будуть талановиті і геніяльні,** тобто — стануть інтелігентами?

Думаємо — досить. І, думаємо, цивільна відвага Хвильового, що в умовах ЧК відважився висловити такі думки, куди більша від відваги п. Лясківця, який сміливо висуває свої неправдиві твердження, схований за захисний псевдонім.

Та дискусія і, часто негідні, напади на память Хвильового не обминули й Америки. Це ж іще недавно таки в „Свободі'' (чч. 137—8) Е. Більський у статті „Шляхи московської національної політики" робить з Хвильового „поступового'' малороса, пишучи: „Сьогодні Корнійчук є малоросом уже випробуваної і збанкротованої концепції і лиш в цьому є різниця поміж ним і Хвильовим"... — Чи не забагато гонору для п. Корнійчука? І чи п. Більський думає, що граціозні справді міжконтинентальні концепції Хвильового (хай і не політичні, а поетичні) з домінацією украї н кої культури — можна змістити в його (п. Більского) „збанкротований малоросійській концепції"?

Лихо в тому, що ми не знаємо, хто ті всі панове, які з таким запалом взялися нищити „леґенду'' Хвильового. Звичайно, сьогодні в Европі безпечніше сидіти анонімно і не „пускати фарби" і ми не без того, щоб цього не зрозуміти — але чому ті всі опоненти Хвильового пишуть так, наче б змовилися і позичали думки й відписували один від одного? В партійному, а то просто дискусійному запалі надто часто гублять вони міру речей та явними перекрученнями доходять до самодискредитації. Пора вже навчитися приймати Хвильового таким, яким він дійсно був — трагічна постать у круговороті суперечностей, які витворила програна війна України з Росією і — далі продовжувана запекла боротьба в інших і нераз складніших умовах. Хвильовий робив багато помилок, але обезцінювати його позитивні ідеї, якими він розворушував українське громадяство в підяремній советській дійсності — немає, справді, потреби. І намагання це робити, ще й натяганими арґументами, нікому чести не приносить.

А. Гординський.

ЦІЛА ФЛОТА ПРОТИ ЗБУНТОВАНОГО КОРАБЛЯ.

Лондон, 14. липня. — У відповідь на повідомлення про бунт залоги на американському 7,176-тоновому пароплаві „Вилйем Карзон", головна квартира Американської Нейві вислала 13 воєнних кораблів з одним лінійником та літаконосцем на чолі, щоб вони провірили справу. Вчора вони вже мали одержати повідомлення, що бунт на кораблі опановано.

ГРЕЦЬКІ ВІЙСЬКА ПРОДОВЖУЮТЬ НАСТУП НА ЧЕРВОНИХ

Атени, 13 липня. Командування грецької армії вчора повідомило, що грецькі війська, після короткої перерви і переґруповки, почали знову наступ на останні позиції большевицьких партизанів в горах Граммос. В наступі беруть участь кілька дивізій.

УКРАЇНЦІ З ФРАНЦУЗЬКОЇ ЗОНИ ІДУТЬ ДО КАНАДИ.

Баден, Німеччина. — В червні виїхали з міста Фрайбурґа кілька родин українських скитальників до Канади; це перша українська еміґрація з французької зони до заморських країн. Між тими, що виїхали були й загально відомі українські громадські та культурні діячі.

КОМУНІСТИЧНІ ЗАВОРУШЕННЯ НА МАЛЯЯХ ПРОДОВЖУЮТЬСЯ

Сінґапур, 13 липня. Вчора тут повідомлено, що група в складі біля 100 озброєних маляйських большевиків, напала на одиноку існуючу на Маляях копальню вугілля, вбила 5 китайців та зруйнувала машинерію. Їх негайно відбила військова і поліційна допомога, але наладнання шахти тепер забере деякий час. Британці стверджують, що це був найкраще зорганізований большевицький виступ. Британські військові і поліційні частини продовжують ліквідацію большевицьких безпорядків.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ У. Н. С.

Повна свобода в релігійних справах

Щойно пару років після того як Паломники (Пилгримс) висадилися на американськім березі. Роджер Вилйемс — пастор в Салем, Масачузетс — відмовився сліпо виконувати накази Бостонської Церкви. В наслідок того мусів тікати з тої колонії до своїх приятелів-індіянів в місцевість, яка є тепер стейтом Род Айленд. Там він заснував колонію — Провіденс. Пишучи року 1638, він так пояснював ціль заснування нового поселення: „...Я сподівався, що воно може бути **пристановищем для тих, хто терпів за свої переконання**".

Род Айленд заселювався людьми, які відкололіся від різних офіційних релігійних груп і шукали свободи релігії. Баптисти займали серед них визначне становище в цю добу. Знайшлися там також і квейкери. В Нюпорті, Род Айленд, все ще стоїть утульний Дім Приятельських Зібрань квейкерів. Також в Нюпорті є найстарша жидівська синагога в Америці, яка стала тепер краєвим памятником. Є то Синагога Йошуа Ізраїл, або Синагога Туро, в якій міститься конгрегація, зорганізована року 1658, коли приїхали туди пятьнадцять еспанско-жидівських родин з Голандії. Двоє з тих ново-прибувших — Мордекай Кампанел та Мосес Пачеко — нібито зорганізували першу масонську ложу в Америці.

З приїздом великої кількости французьких канадійців та італійців, і римо-католики здобули важне становище в сучасному Род Айленд. Релігійні відносини в тім стейті сьогодня відбивають той самий дух, яким позначився чартер Род Айленд з року 1663: „надалі переводити живий приклад того, що найбільш цілющий світський стейт може існувати і найкраще втриматися повною свободою в релігійних справах".

Перший Баптиський Дім Зібрань в Провіденс, збудований в 1775 році, щоби замінити старий дім з 1700 року, має цікавий напис на своїм дзвоні, що також свідчить про той дух релігійної свободи:

Для свободи сумління це місто було вперше засновано,

Переконанням, не силою користувалися люди.

Провіденс має не тільки краєвий, але і міжнародний характер. Там можна почути не тільки різні відтинки англійської мови зі всіх частин країни, але також можна почути канадійсько-французьку мову, португальську, жидівську, польську, шведську, українську, вірменску.

В Провіденс є також одна з найславніших шкіл високої освіти в Америці — Бравн Університет. Заснований року 1764 як „Род Айленд Каледж", той університет займає тепер сорок акрів площі на Каледж Гил. В університетській бібліотеці — імени Джон Картер Бравн — є славні колекції, рукописів, книжок про колоніяльну Америку. Відвідує її багато науковців з цілого світу. Та школа — сема найстарша школа високої освіти в Злучених Державах — є славною не тільки високим рівнем навчання та досягненнями, але також своїм статутом. Писаний року 1764, він містить в собі один уступ, що є єдиним поміж статутами всіх каледжів в цій країні. А саме: „В цій ліберальній, католицькій установі ніколи не буде допущено ніякого релігійного іспиту; навпаки, всі члени від нині мають користати вповні з абсолютної, непереривної свободи сумління". Слово „католицький" тут вжито не в релігійним розумінні, а в загальнім, всеохоплюючім.

В сучасній боротьбі проти нетерпимости, дискримінації, треба памятати, що дух абсолютної свободи сумління та спротиву насильству має глибокі коріння в минулому цеї країни. Наука Роджера Вилйемса, Чартер стейту Род Айленд, статут Бравн Університету доказуюь нам, що дух свободи був живим сотки років тому назад, і не як недосяжний ідеал, а як реальна збірка правил щоденної практики.

Загальна Рада.

Що Ви зробили в тому напрямі, щоб скинути маску з ворожої пропаганди й представити всему світові українські справи в правдивому світлі? Чи вже запренумерували Ви

„УКРАЇНСЬКИЙ КВАРТАЛЬНИК"
(на рік долярів 4)

The Ukrainian Quarterly
50 Church Street, Suite 252
New York 7, N. Y.

— та —

„УКРАЇНСЬКИЙ БЮЛЕТЕНЬ"
(на рік долярів 2)

Чи розумієте вагу оцих наших видань в англійській мові?

Передплачуйте їх для Ваших знайомих американців!

The Ukrainian Bulletin
50 Church Street, Suite 252
New York 7, N. Y.

„ПСЯЧЕ ЖИТТЯ" МАЛИХ ЛЬВІВ.—Львиця пописується кожного дня перед публикою в Пелисейдс Парк, Ню Джерзі а за малі львинята не журиться. Та знайшлася друга „мама", собака, що втратила свої діти, а тепер піклується львинятами, як це бачимо на картині. Кажуть, що їх миє і бавиться з ними та дуже їх стереже. ч

Шукають своїх рідних

УВАГА: Зголошуючись на Розшуки до З.У.А.Д.Комітету прохається на початку листа доконче подати під яким числом в розшуках було надруковане прізвище особи, яка вас, чи яку ви шукаете.

За листами чи дресами від скитальників прохаємо звертатись безпосередньо до ЗУА ДКомітету, адресу якого подано при кінці.

Зголошуючись на розшуки не забувайте вложити вашу жертву на покриття поштових і бюрових видатків та за витрату часу на полагодження вашої справи.

• • •

ГРУПА — ЛИСТИ ДО:

15,231 Калушка Марії з с. Манаїв (Зборів) від Калушка Софії д. Гринька.

15,232 Гук Марії і Параскевії, Дельовська Зофії, Вандяк Дмитра, Антона і Василя від Гук Степана.

15,233 Шпіцер Василя с. Степана з с. Лукавиці (Стрий) від Шпіцер Дарії зам. Коаль.

15,234 Галик Томи з с. Биків (Перемишль), Гвоздик Евгена з с. Вільхівець (Бібрка) від Ващук Олександра.

15,235 Славич Василя з с. Журавин (Лісько) від Славич Онуфрія.

15,236 Мельник Томи з с. Беслипова (Лісько) від Паславська Марії д. Івана.

15,237 Гулюк Кондрата з с. Снітово (Полісся) від Гулюк Марти зам. Шепелюк.

15,238 Яцкевич Михайла с. Семена з с. Побережини (Гродненської губ.) від сестри Білоус Анни д. Адама з с. Побережна.

15,239 а) Трач Татіяни з дому Якимець з с. Розгірче (Стрий), Трач Івана з Гусятинщини, Якимець Василя від Коваль Івана с. Дмитра.

15,239 б) Котик Василя і Миколи з с. Розгірче (Стрий) від Проциняк Татяни зам. Коваль.

15,240 Марич Марії замужн. Катц від Стефиняк Марії з дому Скородинська д. Михайла з с. Береги Гірні (Сяник).

15,241 Офіцинський Осипа, Мончук Івана і Семена, Рокита Василя всі з с. Монастирська Оглядівського (Радехів), Медзяк Михайла з с. Опліцко від Нагірний Василя.

15,242 Отинка Василя з с. Добротвір, Ярема Осипа з с. Рокити (Камінка Струмилова) від Черняківська-Бичкович Теклі.

15,243 Столяр Федора батька, Розалії матері, Михайла брата і Марії Столяр зам. Ягла з с. Веречан (Стрий) від Столяр Анни.

15,244 Гавриншин Марії і Стефана з с. Рантаревичі (Самбір) від Бомбик Ілька.

15,245 Михальчак Андрія, Ілька, Дмитра і Михайла від Михальчак-Осташ Катерини.

15,246 Пілюх Ілька, Манюхин Архипа, Мельник Матрони від Ярмощук Якова.

15,247 Савчук Івана Івановича з с. Мельники (Берестъ Лит.) від Савчук Миколая с. Семена.

15,248 Алексеїв Давида с. Миколи з с. Блищи-Вода (Жовква) від Левко Теодора.

15,249 Санагурський Костя з с. Жовчів (Рогатин) від Тіцький Василя.

15,250 Вовкович Івана в с. Болохова (Калуш) від Вовкович Євдохи д. Якова.

15,251 Бабій Еви зам. Сутецький (Лутецький) від Бабій Івана з с. Янчин (Перемишляни).

15,252 Рідних і знакомих з Калуша, Валігун Марії від доньки Ліберсбак Евдокії.

15,253 Кревних і знакомих з с. Серафинці (Городенка) від Ощипко Василя с. Івана учителя, просить о афідавіт.

15,254 Кілик Федя, Дичко Василя з с. Крехович (Долина) від Словіковський Миколи.

15,255 Сакамерук тітки з с. Сахнівці (Камінець Подільський) від Єхтій Володимира.

15,256 Яворський Ігнатія в с. Мелішні (Турка) від Яворська Марії.

15,257 Романик Павла, Петрінець Миколи, Сіховська Софії з Гопановичів від Вільшанецький Ілька. з с. Корчівка (Журавно).

15,258 Іванюк Павла з с. Бачна (Буковина) від Іванюк Фрозини зам. Шишкин д. Степана.

15,259 Коваль Дмитра с. Миколи, Мандзюк Василя та односельчан з с. Олешів (Товмач) від Коваль Дмитра.

Голоситись на адресу:

UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE
P. O. Box 1661. Philadelphia 5, Pa.

В кожній українській хаті повинен знаходитися часопис „Свобода".

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ

Дня 9. червня 1948 року помер у 55. році життя

МИКОЛА БІЛИК,

довголітний член Бр. св. Арх. Михаїла, від. 243 У. Н. Союзу в Вест Пулмен, Ілл.

Покійний вступив до Союзу в 1924. році. Походив зі села Незнанів, пов. Камянка Струм., Зах. Україна. Полишив у смутку жену Катерину, дві дочки дорослі, затя, брата і братову, котрі є членами У. Н. Союзу.

Похорон відбувся 12. червня з погребового заведення до укр. гр.-катол. церкви при участи членів і знайомих. Тіло поховано на Holy Sepulchre Cemetery. В. Й. П.! Секр.

Дня 7. липня 1948 року померла в 48. році життя

АННА ТОМАШЕВСЬКА,

членица від. 293 У. Н. Союзу в Бруклині (Савт).

Покійна походила з села Миковисько, пов. Ярослав. Полишила в глибокім жалю і смутку мужа Петра, двох синів Едварда і Тому, замужну сестру і шваґра та ближчу і дальшу родину в старім краю. Покійна була касієркою іддилу 293 через 4 роки, активною в громадськім і церковнім житті. Найбільше праці положила в сестр., де була цілі роки співревнителькою.

Похорон відбувся з погребового заведення до церкви св. О. Николая в суботу, 10. липня. — В. ІЯ П.!

М. Демидчук, секр.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

КАРТЕРЕТ, Н. ДЖ. — Тов. Запорозька Січ, від. 342, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів членицьь, що піврічні збори відбудуться в неділю, 18. липня, в годині 2. пополудні, в галі церковній. Просимо всіх членів явитись на цих зборах і заплатити свою належитість. Напоминаємо довгуючих членів, щоби заплатили свій довг, бо інакше будуть суспендовані. Кожний член має платити свою вкладку кожного місяця. — Д. Савчак, пр.; Н. Крупа, кас.; І. Маркович, секр.

АЛЕНТАВН, ПА. — Бр. св. Арх. Михаїла, від. 147, повідомляє всіх своїх члениць і членів, що місячні збори цего місяця будуть в суботу, 24. липня, в 7. годині ввечір, в гали парохіяльній, 803 Фронт ул. Просимо прийти на означений час тай сповнити свої членські обовязки. Довгуючі члени, коли не заплатять своїх вкладок цего місяця, будуть суспендовані як старші так і діти. — За уряд: В. Ракочий, предс.; І. Рудакевич, кас.; І. Федорак, секр.

ЙОНКЕРС, Н. Ю. — Тов. Подільська Січ, від. 8, повідомляє, що надзвичайні збори відбудуться в неділю, 18. липня, в годині 2. пополудні, в гали Укр. Клюбу, 13 Вашингтон ул. На порядку нарад: Вибір уряду на пікнік, який відбудеться 8. серпня. — Н. Мазур, предс.; В. Мандзій, секр.

САВТПОРТ, КОНН. — Тов. ім. Т. Шевченка, від. 84, подає до відома всім членицям і членам, місцевим і позамісцевим, що піврічи збори вдбудуться в неділю, 18. липня, в годині 4. пополудні, в гали У. Н. Дому, 279 Кінгс Гайвей Вест. Є дуже важні справи до полагодження, тож просимо всіх прийти і заплатити свої вкладки. — За уряд: П. Дудко, секр.

ДЕРБИ, КОНН. — Піврічні збори Тов. Зап. Січ, від. 23, відбудуться в неділю, 18. липня, в год. 1. пополудні, в галі де звичайно. Просимо всіх членів прийти на час, бо є важні справи до полагодження; буде звіт контролі і передання чеків дивіденди. — За уряд: Т. Захаревич, гол.; А. Прискович, кас.; І. Бінковський, секр.

ПЛЕЙНФІЛД, Н. ДЖ. — Місячні збори Тов. ім. Івана Франка, від. 372, відбудуться в суботу, 17. липня, в годині 8. ввечір, в домі де звичайно. Просимо всіх членів прийти на ці збори, а довгуючих напоминаємо, щоби вирівнали свої вкладки. — І. Головка, предс.; В. Реновець, кас.; Й. Ярема, секр.

ШІКАҐО, ІЛЛ. — Місячні збори Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 252, відбудуться в неділю, 18. липня, в годині 12. вполудне, в салі при 2250 В. Кортез ул. Просимо всіх членів прийти на ці збори. — Д. Когут, секр.

АЛИКВІПА, ПА. — Піврічні збори Бр. св. О. Николая, від. 120, відбудуться в неділю, 18. липня, точно в годині 2. пополудні. Буде звіт контролі за 6 місяців. Просимо всіх членів, старших і молодших, прийти на збори, бо маємо багато справ до полагодження. — а уряд: І. Кобаль, предс.; І. Манастирський, секр.-кас.

ЕЛИЗАБЕТ, Н. ДЖ. — Піврічні збори Тов. Запоорзька Січ, від. 234, відбудуться в суботу, 17. липня, точно в год. 7:30 ввечір, в салі У. Н. Дому, 214 Фултон ул. На ці збори просимо всіх членів прийти на час, бо є важні справи до полагодження. Урядники і контр. комісія дадуть звіт за другий квартал, як також члени розберуть тикети і буде вибір робітників на пікнік. Чистий дохід з пікніку піде на боротьбу за волю України. — За уряд: П. Сташко, предс.; В. Феедчишин, кас.; С. Могила, фін. секр.

ПОШУКУВАННЯ

ФЕДОР ВОРОНЬЧАК, син Антона і Юлії Вороньчак, роджений Болозав Горішна, пов. Самбір, який живе тепер в таборі в Німеччині, пошукує **МИХАЙЛА і ВАСИЛЯ ПАУК**, ур. в Болозав Горішна, пов. Самбір, виїхали до Америки в 1912. р. Хто про них знає, або вони самі, прошу написати на адресу: **John Monasterski, 782 Franklin Ave., Aliquippa, Pa.**

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ТАРЗАН, ч. 1883. Примітивна їжа.

Швидко прибуваюча вода пригадувала Тарзанові, що нема як тратити час. Ухилившися від пащі хижака...

...він вхопив пантеру впоперек за хребет і піднісши її, втопив свій ніж у її тіло.

Вкінці боротьба пантери устала. Нагло Тарзан пригадав собі, що він уже давно нічого не їв. Тому він заніс свою добичу на безпечне місце на верху гори.

Тут оба створіння вже смерком заспокоїли свій голод: Нагло Нкіма схилилася переполохана, бо великий лилик перелетів між ними.